

Patak Márta

Kígyót éjjel öl!

Hagyd már abba, faszfej, nem tudtad, hogy a kígyó csak éjjel döglük meg?, mordult rá a fiú harmadszor is a másikra, de az rá se hederített, most se, éppúgy, mint az előző két alkalommal, amikor megpróbálta szép szóval rávenni, hogy hagyja abba, ő tapasztalatból tudja, hogy fölösleges, a kígyót nappal nem lehet agyonütni, ha miszlikbe aprítják, egy része akkor is él tovább, mozog, és csak éjjel pusztul el teljesen, de hiába, a másik nem állt meg, nem esett ki a mozdulat ritmusából, egyenletesen csapkodott tovább, egész felsőteste egyszerre lendült a karjával, mintha mért időre ismételné az ezerszer begyakorolt mozdulatsort, tudván, hogy a végén pontozni fogják, s ha esetleg a szeme sarkából is félrenéz egy pillanatra, rögtön kiesik a ritmusból, levonják a pontot érte, és nem jut tovább a döntőbe. Egy hosszú, vékony, laposvasszerű fémrúd volt a kezében, alsó harmada csupa vér, éles is lehetett valamennyire, azzal csapkodott, látszott rajta, hogy szinte eggyé vált a mozdulattal, el se hatolt a tudatáig, amit a társa mondott neki, nem zökkent ki a ritmusból, mert már az elején eltökélte, lesz, ami lesz, ő addig nem nyugszik, amíg ki nem teríti ezt a kígyót, addig üti, amíg kell, nem bánja, ha darabokban lesz is, de ő most végezni fog vele. Mérhetetlenül felbőszítette ez az arcátlan élni akarás.

Társa egy idő után rájött, hogy reménytelen abbahagyni vele ezt az őrült csapkodást, úgyhogy le is dobta a hátizsákját, és pár méterrel arrább lekuporodott a fűre, nem ült le, inkább csak guggolt, rugózott is kicsit, mint az edzés elején, mikor büntetésből guggoló járásban kellett végigmenniük a pályán, mert pont akkor fociztak a kosárlabdával, amikor az edzőjük megjelent. Semmiért nem haragudott annyira, mint amikor futball-labdának használják a kosárlabdát. Vegyének elő a koszos bőrötöket, biztos valamelyikteknél akad egy a hátizsákban!, ordította, a kelleténél, ha lehet, még nagyobb indulatot színélve, de magában mosolygott, jót derült rajta, hogy megint milyen jó poént sikerült eleresztene, aztán nem is mondott mást, minden további magyarázat nélkül a földre mutatott, csinált egy kört az ujjával, ami nagyjából annyit tett, hogy: Kezdhettek, indulás!, és a fiúk elindultak, egyszerre megadón és kelletlenül, menet közben oda-odasúgtak egymásnak valamit, de a mester nem szólt rájuk, mosolygott a bajsza alatt, most, hogy nem látták, már nyíltabban, és csóválta közben a fejét.

Minden szombaton tíztől fél tizenkettőig tartott az edzés, utána rendszerint kint maradtak néhányan a csapatból, semmi különös, csak hogy elüssék valamivel az időt, leginkább a közelben lakók, a lakótelepiek, itt volt egy dobásra, a

biciklivel öt perc alatt otthon voltak. Az az egy fiú, aki busszal járt, annak persze időben el kellett indulnia, hogy ebédre hazaérjen, mert nem sűrűn, óránként jártak ide föl a buszok, ha az egyiket lekéste, akkor várhatták otthon az ebédvel, amíg hazaérnek. Már ha várták, mert elég gyakran előfordult, hogy itt maradt. Nincs otthon senki, minek siessek, a kutya kibírja, amíg hazaérek, elég, ha este leviszem!, mondta, mintegy magyarázatképpen, de mentegetőzve is talán, és közben fél szemmel azt leste, hogy a másik kettő mit szól hozzá, ha maradna. Legtovább viszont mindig a másik két fiú maradt, valahogy így alakult, nem tudták volna megmondani, miért, de ők ketten értették meg legjobban egymást a csapatból, ugyan a többiekkel se voltak rosszban, de valahogy sose akaródzott elindulni nekik, mindig úgy érezték, most kell itt maradniuk még, mikor már mindenki elment, olyan volt, mintha hirtelen lélegzethez jutottak volna, sokkal felszabadultabban töltötték el az időt utána kettesben. Ha a harmadik fiú is ott maradt, valahogy rögtön megváltozott minden.

A hegyre nézett a pálya. Ősz volt, de még jó idő, sütött a nap, éppen felszállt már a pára is az erdőből, mire abbahagyták az edzést, egymás után tűntek el a hegyet körbeburkoló felhők is, a pályáig szitált közben a köd, de nem zavarta már a látást, egész a széle lehetett a ködmezőnek, amit lenyomott a mind magasabbra kúszó, egyre erősödő napsütés. A pálya mellett még fehérlett az édes torma, kaszálni lehetett volna, annyi volt belőle, meglátszott, hogy szeptembertől szinte mostanáig rendszeresen esett az eső, az irgalmatlan nyári szárazság után teljesen kivirult minden, még a kiszáradásnak indult rekettyecserjék is kizöldültek, csupán egy-egy águk nem bírta már a harcot az álló nyáron át tartó vízhiánnyal, azok persze végleg el is sárgultak, szárazon, keményen meredeztek a bokor körül, mint a hatalmas gyufaszálak.

A két fiú a pálya innenső végében, az épület tövében volt éppen, a járda meg a keskeny vízesárok között, melynek partján fiatal diófák és platánok váltogatták egymást, tele volt alattuk a föld száraz levéllel, ha végimentek azon a sávon, zörgött talpuk alatt az a sok hatalmas platánlevél, rozogott a zúzott kavics, úgy hangzott, mikor megjelentek, mintha egy kisebb vaddisznókonda csörtetett volna végig a kerten. A fiatal diófák levélszőnyege alatt egy-két dió is akadt még, olyik-másik szétnyílt a nedvességtől, az éjszakai pára nappal se igen tudott felszáradni alattuk, északi fekvés, a hegy közelsége, ez mind-mind befolyásolhatta.

Ki nem állhatom azt a kis buzit, mért nem húzott el a gecibe a kibaszott buszával!, jegyezte meg egy idő után, de föl se nézett, csapkodta a vonagló kígyótetemet tovább. A ritmusból se zökkent ki, mintha módszeresen, centiméterről centiméterre akarná szétdarabolni azt a jó másfél méter hosszú erdei siklót. A kígyónak már a fele teste se volt a fején, de még mindig ugyanúgy mozgott-vonaglott, élt, mintha egészben lenne. A fiú nem is oda nézett már, ahova ütött, magától járt a keze, gondolatai ide-oda kószáltak, most éppen az öltözőben elidőző harmadik fiú jelent meg előtte, akit ő tényleg ki nem állhatott, csak a térdje miatt volt hajlandó elviselni, mert az meg aztán, amilyen mafla, sose mondana neki olyat, hogy húzzon el francba, egyébről már nem is beszélve. Tudta, hogy percekben belül meg fog itt jelenni, és rákezd megint a nyivákolását, amit ő ki nem állhat, annak a kis köcsögnek a hangja is olyan, mint akinek ráléptek a farkára, azt hiszi, talán az óvó

nénijének sír, sose tudja befogni, folyton rinyálni kell neki, hol ezért, hol azért, már attól is fálnak megy az ember, ha meglátja azt a seggfej képét.

Egyre jobban behergelte magát. Nem szeretett volna leragadni ennél a gondolatnál, hogy nemsokára, perceken, akár másodperceken belül is megjelenhet itt a harmadik fiú, nyilván egy órát marad is, nagyjából, mert lekéste a buszát a nyominger, szándékosan csinálta, biztos megint szándékosan csinálta, mint a múlt héten, hogy őt bosszantsa, ez járt a fejében, és közben elborult a tekintete, s ha lehet, még nagyobb erővel ütött, de a ritmuson nem gyorsított. És ez a buzi kígyó se döglik már meg!, gondolta, aztán eltökélte magában, lesz, ami lesz, ha éjfélig kell is itt maradnia, ő marad, mert addig innen el nem mozdul, amíg ez a kígyó abba nem hagyja a rángatózást, ha törik, ha szakad, ő kivégzi, mi az, hogy nem bír vele, mi az, hogy egy kígyóval nem bír, ennél a szaros kígyónál sokkal nagyobb állattal is végzett ő már, tudna mesélni, nem is volt olyan régen, nehogy már egy szaros kígyót ne tudjon akkor kicsinálni.

Szándékosan nem idézte volna vissza a jelenetet, mégis egy pillanatra látta maga előtt a harmadik fiú arcát, előnti a pír, vigyorog rá, egyszerre bambán és kajánul, mintha még nyelne is egyet közben, mintha nem tudná eldönteni, megszólaljon-e vagy sem, vagy mintha látványra hirtelen elöntené őt is vágy, a szemével meg mintha azt mondaná: Nyugi, én nem is láttam semmit!, de ettől ő csak még jobban felbőszül, legszívesebben ott helyben lerúgná a fejét, de nem teheti, mit szólna az a lány, igen, a lány, mert egy lánnyal csókolózott, éppen a blúza alá siklott a keze, életében először érintette meg a mellét annak a lánynak, meg se mert mozdulni, úgy érezte, mintha késsel döfnének belé, és éppen akkor kellett ennek a seggfejnek megjelennie, aztán bámult, ő meg a szemét villantotta rá, hogy húzzon el, valószínűleg meg is értette, de olyan lassan tűnt el, mintha magával akarná vinni a látványt, a tekintete még jó sokáig ott maradt utána. A lány nem vett észre semmit, talán csak annyit, hogy egy pillanatra megremegett, aztán megállt a keze, de mintha érzéketlenné is vált volna közben, olyan lett szinte, mint egy fadarab, de mondom, nem tűnt fel, a lány háttal állt, a fiú pedig próbált úgy tenni, mintha mi sem történt volna, szólni se szólhatott, jószerivel mozdulni se mozdulhatott, pedig már rándult a lábában minden izomszál, hogy odamegy, belevág a képébe ököllel, egyenest az orrába, ahogy a profi verekedők, az a biztos ütés, attól kiterül, aztán addig rúgja-üti, amíg van benne élet, persze, ez akkor egy pillanat alatt villant át benne, nem időzött el a képnél, nem szólt, nem mozdult, nehogy elárulja magát, mert a lány megijed, elszalad, fél, hogy meglátták őket, és akkor mindennek vége, úgyhogy tisztában volt vele, most nem szabad abbahagyni, erre jutott magában végül, mikor a másodperc töredéke alatt felmérte a helyzetet, tudta, hogy nincs más választása, minél gyorsabban ki kell egyeznie ezzel a kis köcsöggel, hogy húzzon el innen, különben lóttek az egésznek, aztán valahogy majd bosszút kell állni, ha eljön az ideje. Keze még mindig nem mozdult a lány blúza alatt, mikor intett a szemével, hogy takarodjon onnan, a fiú mintha a nyakát is behúzta volna, nyelt megint egyet, nem vette le róla a szemét, ő meg nézett rá villámló tekintettel, ha ölni tudott volna a szemével, akkor az a fiú már nem is élne, mert ott helyben felnyársalta volna a tekintetével.

Társa közben elunta magát, a diólevelek közt piszkálgatott egy bottal, és beszélni kezdett hozzá, legalább fél percen keresztül, de ő a csapkodásban meg az emlék hatása alatt nem is hallotta. A másik észrevette magát, látta, hogy fölöslegesen fárad, társa annyira transzba esett, hogy hiába beszél neki, úgyse hagyja abba. Legszívesebben fölállt volna, veszi a hátizsákját, és irány hazafelé, de valahogy ahhoz se volt még kedve, és türelmetlenül várta, hogy mikor jön már végre a harmadik társuk, hátha akkor abbahagyja a másik, és végre valami értelmesebbre is hajlandó lesz, mint hogy ész nélkül csapkodja ezt a félig agyonvert kígyót.

Elnézett a hegy felé, hosszan, mereven, mintha csodálná a szemhatáron éles kontúrral kirajzolódó hatalmas, kékesfekete tömeget, pedig nem látott belőle semmit, nem a hegyből, de még abból sem, ami közvetlenül az orra előtt volt. A diófa törzsének repedéseit piszkálgatta egy vékony nyárfaággal, de minduntalan eltörött neki, ő meg bosszankodva szisszent fel, mintha tehetne róla, pedig a nyárfaág még frissen is rugalmatlan, könnyen törik, hát még, amikor száraz, nem bír ki egy kaparintást sem, nem ám, hogy többet. A végén elunta, más után nézett, mert a nyárfa távolabb volt, mindig menni kellett új botokért, mire leült volna velük, már állhatott is fel, hogy újabb muníciót szerezzen.

Nem látta a hegyet, pedig már arrafelé nézett, bele a semmibe, nem látta, hogy körbevonták időközben a fehér felhők, úgy néz ki most, mint az óriás, aki gallért növesztett a nyaka közé a kékesfekete palástjára, és most fázósan beleburkolódik, csak a hófehér sipkája kandikál ki belőle. Nem látta a napot, pedig hol előbukkant, hol eltűnt a szivárványfoltosnak tetsző égbolt fura alakúra nyúlt felhőrétegei alatt, úgy néztek ki egymás hegyén-hátán, mintha a szeszélyes festő találomra szétkenete volna a palettáján kikevert összes árnyalatát a vörösnek, kéknek, zöldnek, feketének, sárgának és barnának, mindegyikből jutott egy kicsi mindenhová, amerre csak a szem ellát, de mégsem lett egységes a kép, szétszabdalták a repülőgépek kondenzcsíkjai, aztán egy idő után szabályosan szétterülő vattacsíkban telepedtek rá a színekre, halványabbnak látszott alattuk az addig rikító narancssárga, mélyzöld és tintakék, mintha tompítani akarnák ezt a novemberi szinkavalkádot, mert nincs itt az ideje, nem most van ideje.

A fiú ebből semmit se látott. Nem érezte bőrén a fenyves felől hirtelen jött fuvallat hűvösét sem, pontosabban érezni érezte, de tudomást se vett róla, csak megborzongott, önkéntelenül megdörzsölte a karját, aztán bámult tovább a semmibe. Nem érezte a fenyőszagot, nem hallotta azt a jellegzetes susogást, ahogy a gyors szellő végigborzolta a tűleveleket az ágakon, arra a röpke pillanatra csupán, amíg végigszaladt a ligeten, nem tartott tovább, mint egy megtermett ember tüdejéből kiszakadó mélyebb sóhajtás, mégis más lett hirtelen a levegő, megtelt gyantaillattal, hűvössel, kékes-zöldes-fekete, barnás-zöldes-fekete, fenyőfaszínű rejtéllyel.

Ekkor bukkant fel a harmadik társuk, a fiú szinte fellélegzett, hogy végre történik valami, a másik abbahagyja végre ezt az esztelen csapkodást, mert már nem bírta nézni, azért is ment el arrább, azért próbálta valamivel lekötni magát. Ő sem kedvelte különösebben a harmadik társukat, de megvolt vele, se nem osztott, se nem szorozott, ha ott volt, ott volt, vagy ha nem, hát nem. De most benne látta

a menedéket, hogy valahogyan magára vonja majd a társa figyelmét, és végre abbahagyja a kígyótrancsírozást.

A harmadik fiú lassan jött, mintha szándékosan húzni akarná az időt. Megállt, lehajolt, megkötötte a cipőfűzőjét, és közben valamit felvett a földről, közel vitte a szeméhez, mint aki nem jól látta, micsoda, amit fölvelt, vagy mint a rövidlátó, mikor éppen nincs rajta szemüveg, és egészen oda kell vinni a szeme elé a tárgyat, addig kell helyezgetnie, amíg bele nem talál a fókuszbá, ahol hunyorgva viszonylag élesen lát. Letette a hátizsákját is, mert folyton előrecsúszott, mivel csak félvállra akasztotta, úgy nézte tovább, amit talált. Bal tenyerébe tette, aztán dörzsölgetni kezdte jobb keze mutató- és gyűrűsujjával, mintha fényesíténé, vagy mintha csak a port akarná letörölni róla. Lapos tárgy volt, onnan messziről nem látta a társa, micsoda, de nem is érdekelte túlzottan, sejtette, hogy semmi fontos nem lehet, mert akkor már biztos rég kiabált volna, hogy: Idenéztek, mit találtam!, így meg nyilván csak neki lehet érdekes.

Megint szél támadt a fenyves felől, ezúttal kissé tovább tartott, mint az imént, erősebb is volt a fuvallat, ahogy odaért, arra a helyre, ahol a fiú kuporgott, amely néhány méterrel közelebb volt a ligethez, mint a kígyót csapkodó társa, a fuvalatra zörögve fellibbentek körülötte a földön az óriásira nőtt, okkerbarna platánlevelek, feje tetején összeborzolódt kicsit a haja, de észre se lehetett venni, eleve kócos is volt, pontosabban eleve felfelé álltak a tincsei, mintha bezzelézte volna a haját, pedig mindössze annyi történt, hogy edzés után nem fésülködött.

A harmadik fiú még mindig a lapos tárgyat dörzsölgette, amit az imént vett fel a földről. Telibe kapta őt is a fuvallat, egy pillanatra megmozdult, ahogy elérte, és mintha ki is billent volna az egyensúlyából, mint amikor valakit hirtelen lökés ér, amikor nagyon elmélyülten figyel vagy csinál valamit, ideje sincs rá, hogy reagáljon mindarra, ami körülötte történik. Lépett egyet-kettőt előre, a másik fiú mintha föllélegzett volna, hogy de jó, már elindult, már nem tart sokáig, mindjárt itt lesz, de ő megint megtorpant.

A fiú maga se tudta volna megmondani, miért, de valahogy nem érezte jól magát attól, hogy harmadik társuk csak nem jön közelebb, nyugtalanság fogta el, mintha valami különös feszültség vibrált volna a levegőben hármuk között. Társa rezzenetlen arccal csapkodta a kígyó vonagló testét, közben a szeme sarkából arra-arra pislantott, ahonnan a harmadik érkezett volna, ha meg nem áll dörzsölgetni azt a valamit, amit az imént a földről felszedett.

Nem telt el sok idő, mire elindult, a fiú mégis egy örökkévalóságnak érezte, talán mert az a hirtelen felszikkázó vibrálás is nyugtalanná tette egy pillanat alatt. Olyan volt, mintha elektromosság halmozódott volna össze a levegőben, és nem tudna kisülni. Pont olyan, mint amikor vihar előtt a villámlás után várja az ember a dörgést, tudja, hogy nagyot fog csattanni, de csak nem hallja még, pedig már készül a hangra, minden porcikájával, fel van készülve rá, hogy ez most nagy lesz, tényleg nagy, akkorát fog szólni, hogy a házfalak, az ajtók, az ablakok is beleremegnek, de még nem most, majd a következő utáni másodpercben, és addig százszor hallja már fülében a csattanást, mintha előre tompítani akarná a hatását, pedig tudva tudja, hogy úgyis úgy lesz majd, ahogy lenni szokott, megijed, összerezzen, nagyot dobban a szíve ijedtében, mintha ki akarna ugrani a

mellkasából, pedig ez is inkább annak a töredék-másodpercnyi várakozásnak az eredménye, semmint a tényleges ijedtségnek.

A kígyót csapkodó fiú megállt. Felsőteste sem mozdult, de a keze fönnmaradt a levegőben a laposvasszerű, csurom vér kígyóölő szerszámmal. Alig észrevehetően fordította el a fejét, mintha nem akarna kizökkenni utána a ritmusból, mert még folytatná, jószérivel csak a szeme mozgott, az vitte kissé oldalra a fejét, ahogy komolyan, szigorúan, méltóságteljes, vagy talán mindössze hatásvadász lassúsággal előbb a társára, aztán még lassabban a talált tárgyát dörzsölgető harmadikra kúszott a tekintete, és végül olyan idegenül, olyan különösen csengő hangon szólalt meg, hogy egy pillanatra a társa megdermedt, úgy érezte, mintha kicserélték volna ezt a fiút mellette, nem is ugyanaz állna ott a közelben félig szoborrá merevedve, ütlegető vaspálcájával félig a levegőben, mert olyan ércesen csengő férfihang szólalt meg a kamasz helyett, mint a rossz filmekben, mikor a gyereket hirtelen megszállja a gonosz, és onnantól kezdve már nem is a saját hangján beszél. A társa ugyanúgy kérdezte: Mi van, gyökér, beszartál? Mi a faszért álltál meg?